

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.20.058/2022/4.

A tanács tagjai:

Böszörményiné dr. Kovács Katalin a tanács elnöke

Dr. Pataki Árpád előadó bíró

Dr. Stark Marianna bíró

A felperes:

felperes (cím)

A felperes képviselője:

Dr. Karácsonyi Zsuzsanna Ügyvédi Iroda (cím1, ügyintéző: dr. Karácsonyi Zsuzsanna ügyvéd)

Az alperes:

alperes (cím2)

Az alperes képviselője:

Németh és Palatics Ügyvédi Iroda (cím3, ügyintéző: dr. Palatics Edit ügyvéd)

A per tárgya:

személyiségi jog megsértése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

A felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

helység2i Ítéltábla Pf.III.20.057/2021/5.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

helység2i Törvényszék 18.P.20.035/2020/35.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 15.000 (tizenötezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes köteles – külön felhívásra – az államnak megtéríteni.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes ügyvédként 2014 és 2019 között megbízási jogviszonyban állt a helység²i név Zrt.-vel és a név¹ Kft.-vel. Az alperes újságíró, aki a név² internetes hírportált kiadó név³ Kft. ügyvezetője.

[2] Az alperes 2019. december 5-én a cím⁴ weboldalon „cím⁵” címmel jelentetett meg újságcikket. A cikk azt tartalmazta, hogy többszáz millió forint ügyvédi megbízási díjat kapott a név² értesülései szerint az elmúlt években több önkormányzati cégtől is felperes budapesti ügyvéd, aki a »cím⁶« miatt elhíresült helység¹i név⁴es polgármester fia. Azt is közölték, hogy a név⁵ helység²i polgármester által megbízott ügyvédi csapat az önkormányzati cégek átvilágítása során számos túlárazottnak vélt szerződésre bukkant. A cikkben szerepelt, hogy a felperes ügyvédi irodája több helység²i önkormányzati céggel is köthetett ügyvédi megbízási szerződést, így a név¹mal és a név^{al} is. A cikk említést tesz arról, hogy információk szerint 2012 és 2019 között többszáz millió forint ügyvédi megbízási díjat könyvelhettek el a helység²i önkormányzati cégektől, miközben például a név^{nál} éveken át két cégjogászt is alkalmaztak, illetve a cég közbeszerzéseit megint más ügyvédek bonyolították. Érdekesnek minősítették azt, hogy a helység²i önkormányzat a feladatok ellátására nem helység²i ügyvéddel, illetve ügyvédi irodákkal szerződött le, „noha a felperes név nem feltétlenül csengett olyan jól a szakmában, hogy helység²ig kellett volna hallatszania”. A cikkben arról írtak, hogy külsős önkormányzati cégek ügyvédi feladataira nem írtak ki külön nyílt pályázatot, a nyertesek legfeljebb meghívással kerülhettek a képbe és nyerhették el a munkát, vagy talán még pályázat sem volt, csak valamiképpen „képbe került a nyertes”.

[3] A cikkben ezután arról írnak, hogy a következő napon a helység²i városházán sajtótájékoztatót tart név⁵ polgármester és név⁷ helység²i ügyvéd, aki vezeti azt a helység²i ügyvédekből álló jogi csapatot, akiket az új helység²i polgármester az önkormányzati cégek átvilágításával bízott meg. Közlik, hogy a sajtótájékoztató címe sokat sejtető: „Túlárazott ügyvédi megbízások”. Arról is írnak, hogy a meghívóból kitűnik, arról lesz szó, hogy helység² város cégei és intézményei az elmúlt önkormányzati ciklusban több mint 1,3 milliárd forintot költöttek ügyvédekre. A sajtótájékoztatón a név² munkatársai is jelen lesznek, és beszámolnak arról, hogy kik, milyen megbízásokat kaptak, miképpen és miért tartják azokat, vagy egy részüket túlárazottnak.

[4] Ezt követően a cikk kiemeli, hogy a felperes helység¹ polgármesterének, név⁸nek a fia. A felperes édesapjáról közlik, hogy ő név⁹kel állítólag kitűnő kapcsolatot ápol, és arról

híresült el három éve politikusként és polgármesterként, hogy egy helységi képviselőtestületi ülésen „vén kurvázott”. Erről az esetről a cikk azt írja értelmezésként, hogy a felperes édesapja egészen pontosan úgy fogalmazott – nem tudván, hogy egy bekapcsolt mikrofon rögzíti a szavait – a helyszínen jelen lévőkről: „Ennyi hülye vén kurvát!”. A cikk azokkal a kérdésekkel zárul, hogy érdeklődéssel várják a sajtótájékoztatót, hogy megtudják, hogy a felperes megbízását is túlrazottnak tartják-e; miképpen kaphatta meg a megbízást; ki gondolt éppen rá, vagy az ő meghívására is akkor helységi lett. A cikkben megjegyzik, hogy a felperesnek és irodájának még önálló saját weboldala sincs, vagy legalábbis hosszas keresgélés után sem találták meg.

[5] A cikk megjelenését követő napon helységi polgármestere és az önkormányzati tulajdonban lévő cégek által kötött szerződések átvilágítását végző ügyvédi csoport vezetője, név7 valóban sajtótájékoztatót tartott a polgármester által az önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaságoknál elrendelt jogi auditálás addigi eredményeiről. A sajtótájékoztatón elhangzott – a felperes nevét megemlítve –, hogy a felperes két helységi önkormányzati cégtől az elmúlt választási ciklus alatt (2015–2019) 226.000.000 forint ügyvédi megbízási díjban részesült. név7 azt is közölte, hogy a jogi szolgáltatási szerződések álláspontjuk szerint körülbelül egyharmaddal túlrazottak. név5 polgármester közölte, hogy ezeket a pénzcsapoknak nevezett ügyvédi megbízási szerződéseket, ahol az átvilágítás eredményeként 30%-os túlrazást állapítottak meg, fel fogja mondani, így vet véget ennek a jelenségnek.

[6] Az önkormányzati cégeknél lefolytatott vizsgálat szerint a felperes 2015 és 2019 között a név1 Kft.-től 67.691.000 forint, a név Zrt.-től 160.249.000 forint összegű díjazásban részesült.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

[7] A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes annak valótlan állításával, hogy „túlrazott” ügyvédi megbízási szerződések alapján jutott ügyvédi munkadíjhoz a helységi önkormányzati cégektől, illetve „talicskán tolta ki a pénzt helységi” elsődlegesen megsértette a jóhírnévhez, másodlagosan pedig a becsület védelméhez való személyiségi jogát. Kérte annak megállapítását is, hogy az alperes azzal, hogy többször is közölte a cikkben, hogy a „cím6”, illetve a „cím6 miatt elhíresült” helységi név4es polgármester fia, megsértette a becsület védelméhez való jogát. Kérte az alperes kötelezését a jogsértés abbahagyására, a jogsértő cikk eltávolítására, valamint kérte az alperes eltiltását a további jogsértéstől. Kérte továbbá az alperest elégtétel adására kötelezni oly módon, hogy saját költségén a marasztaló ítélet rendelkező részét tegye közzé a cím4 internetes hírportálon, továbbá a világhálón elérhető mindazon felületeken, amelyeken a keresettel támadott cikket is közzétette. Kérte továbbá az alperest 500.000 forint sérelemdíj megfizetésére kötelezni.

[8] Keresetének indokolásában kifejtette, hogy a cikk megjelenését követően tartott sajtótájékoztatón elhangzottak alapján az önkormányzati cégekkel kötött ügyvédi megbízási szerződéseik nem voltak túlrazottak, ezért az alperes valótlanul állította, hogy vagyon elleni bűncselekmény elkövetése útján jutott ügyvédi munkadíjhoz („talicskán tolhatta ki a pénzt helységi”). A felperes szerint ezen állítással őt valótlanul gyanúsították, vádolták bűncselekmény elkövetésével, ez pedig sértő tartalmú valótlan tényállításként jóhírnevét sérti. Előadása szerint ez a megállapítás alkalmas arra, hogy személyével kapcsolatban bizalmatlanságot ébresszen és még abban az esetben is, ha ezeket a kijelentéseket

véleménynyilvánításnak tekintik, azt jelenti, hogy megbízhatatlan és hiteltelen személy. A felperes szerint személyével kapcsolatban az édesapjára utalással a „cím6” jelző használata és hangsúlyozása szintén alkalmas társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására, mint túlzó és indokolatlanul bántó véleménynyilvánítás.

[9] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a „túlárazott” ügyvédi megbízási szerződésekre vonatkozó közlés, illetve a „talicskán tolhatta ki a pénzt helység2ről” megfogalmazások nem tényállításnak, hanem véleménynyilvánításnak minősülnek. Nem tett olyan állítást, hogy a felperes a megbízási szerződésekben foglaltaknak nem tett eleget, nem vádolta őt bűncselekmény elkövetésével, csupán tájékoztatást adott az új helység2i városvezetés által elrendelt szerződés-átvilágításról. A cikk ebben a körben véleménynyilvánítást tartalmazott arról, hogy helyi viszonylatban a felperesnek megfizetett megbízási díj hatalmas összeg, erre a nagyságrendre utal a „talicskán tolhatta ki” kifejezés használata. Helyi közüggel kapcsolatban nyilvánított véleményt, a leírtak kifejezőmódjukban nem voltak indokolatlanul bántóak és sértőek, így a felperes becsületének megsértése sem állapítható meg. Arról formáltak véleményt, hogy a felperes jól fizető helység2i megbízásainak köze lehetett édesapja személyéhez, ezért szükséges és indokolt volt a családi kapcsolat megjelenítése. A felperes édesapjának a közszereplésével kapcsolatos, a széles nyilvánosság előtt ismert hibája olyan való tény, amelyre utalás a felperes becsületének megsértésére nem alkalmas.

Az első- és másodfokú ítélet

[10] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította. Ítéletének indokolásában megállapította, hogy a kifogásolt kijelentéseket nem lehet a szöveggörnyezetből kiemelve értelmezni. Rögzítette: a felperes az önkormányzati cégekkel állt megbízási jogviszonyban, ezért a közösséget megillető pénzek felhasználásával kapcsolatban közérdeklődésre számot tartó üggyel összefüggésben közszereplőnek tekinthető. A „túlárazott” kifejezést tényközlésnek értékelte, de úgy foglalt állást, hogy a cikk teljes szöveggörnyezetében az alperes ezzel véleményt fejezett ki, amelyet a feltételes mód használata is alátámasztott. Tényállítás hiányában a jóhírnév megsértésére alapított kereseti kérelmet alaptalannak találta. A túlárazott szerződésekre vonatkozó közlés miatt a becsület védelméhez való jog megsértésének megállapítására irányuló kereseti kérelmet sem találta alaposnak. Álláspontja szerint az alperes újságíróként jogszerűen fejezte ki a helyi közügy megvitatásához kapcsolódó véleményét, ennek során a szabad tájékoztatás keretein belül maradt, a kifogásolt közlések kifejezőmódjukban nem voltak indokolatlanul bántóak, így a felperes emberi méltóságát, becsületét sem sértették.

[11] A felperes édesapjának beazonosításával kapcsolatban leírtak az elsőfokú bíróság szerint valós tényközlések voltak, így nem sérthetik a felperes becsületét. Az alperes ezt a megjelölést („cím6” helységli polgármester) nem indokolatlanul használta, az annak a véleménynek az alátámasztására szolgált, hogy a felperes megbízása nem független az édesapja politikai irányultságától. Ehhez képest a kifejezés használatának célja nem a felperes lejáratása, megalázása volt. A jogalap hiányára figyelemmel a felperesnek a jogkövetkezmények alkalmazására irányuló keresetét is elutasította. Az elsőfokú bíróság a döntését az Alaptörvény I., II., VI. és IX. cikkére, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:42., 2:43., 2:44. és 2:45. §-aira, valamint a PK 12. számú állásfoglalásra alapozta.

[12] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyta, az eljárási költségek viselésére vonatkozó részében részben megváltoztatta, és a felperes által fizetendő illeték összegét leszállította.

[13] A másodfokú bíróság álláspontja szerint a perbeli közlés helyi közügyben történt, annak tárgyát az önkormányzati vagyon felelős felhasználása képezte, aktualitását pedig az önkormányzati vizsgálat és az arról a következő napon tartandó sajtótájékoztató jelentette. A közlések ezért a közügyek szabad vitatását érintik, a felperest az önkormányzati vagyongazdálkodással kapcsolatos közéleti politikai vita részeseként nevezték meg, ezért a közlés a véleménynyilvánítási szabadság nyújtotta magasabb szintű oltalmat élvezi. Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a túlrazott megbízási szerződésekre vonatkozó megfogalmazás, illetve a címben szereplő „talicskán tolhatta ki a pénzt helység2ről” fordulat nem tényállítás, hanem az alperesnek az önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaságok gazdálkodásáról és ebben a felperes szerepéről alkotott elítélő véleménye, értékítélete. Azt fejezi ki, hogy az előző önkormányzati ciklusban történő ügyvédi megbízások nem voltak gazdasági szempontból jó és okszerű döntések, vagyonvesztést eredményeztek az önkormányzat számára azzal, hogy a kifizetett ellenérték eltúlzott volt, nem állt arányban az elvégzett munkával. A cikk teljes szövegkörnyezetét alapul véve, egyik kijelentés sem minősül bűncselekmény elkövetésére történő utalásnak vagy állításnak. A kifogásolt közlések erőteljes kritikát tartalmaznak ugyan, de az alperes nem lépte túl az ésszerű véleményalkotás határait.

[14] A másodfokú bíróság kiemelte: a közlés nem a felperes által ellátott ügyek mennyiségére, illetve nem a képviselő minősítésére és minőségére vonatkozott. Ehhez képest nem kellett vizsgálni azt, hogy a felperes által csatolt ügyvédi megbízási szerződések bizonyítják-e a munka elvégzését vagy sem. Külön utalt a másodfokú bíróság arra ítéletének indokolásában, hogy a használt kifejezések kifejezőmódjukban nem indokolatlanul bántóak, megalázóak. Az önkormányzati vagyonnal, illetve közpénzekkel történő gazdálkodás tekintetében a sajtóban és közéleti megszólalásokban a túlrazottnak vélt szerződésekre gyakran használják a pénz „kitalicskázásának” fogalmát.

[15] A felperes édesapjának korábbi megnyilvánulására vonatkozó közlések tekintetében a jogerős ítélet megállapította, hogy alapvetően az nem a felperes személyének beazonosítását szolgálta, hanem a politikai kapcsolat ábrázolására szolgált, amely alapján a politikus édesapja a széles nyilvánosság előtt ismertté vált, így az olvasók számára könnyen felismerhetővé tették. A jelzős szerkezet használatának célja nem a felperes lejáratása volt, becsületét ezáltal nem kérdőjelezték meg, így személyiségi jogsértés megállapítására ebben a körben sem látott alapot.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[16] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését és az alperes kereset szerinti marasztalását tartalmazó ítélet meghozatalát kérte. A cikk címe, illetve a „túlrazás” tekintetében jóhírneve megsértésének megállapítását, az édesapja személyére, illetve az ő személyének beazonosítására használt jelzős szerkezet tekintetében pedig becsülete megsértésének megállapítását igényelte, a keresetben igényelt jogkövetkezmények alkalmazása mellett. Megsértett jogszabályként megjelölte a Ptk. 2:42. § (1), (2) bekezdését, a 2:43. § d) pontját, a 2:45. § (1), (2) bekezdését, a 2:44. § (1) bekezdését, a 2:51. § (1) bekezdését és a 2:52. §-át. Hivatkozott továbbá a

polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 265. § (1) bekezdésére és 279. § (1) bekezdésére.

[17] A cikk címe és a „túlárazás” tekintetében fenntartotta azon álláspontját, hogy ezek a megállapítások tartalmilag bűncselekmény elkövetésével vádolják meg. Előadta: a kérdéses átvilágítás nem zárult le, a túlárazás nem nyert igazolást, ezt az alperes nem tudta bizonyítani. Rögzítette: az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a tények meghamisítására a szabad véleménynyilvánításhoz való jog nem terjed ki, a bűncselekménnyel vádolás, azzal összefüggésbe hozás jóhírnevet sértő magatartás. Előadta: az eljárás során tételesen bizonyította, hogy az általa kötött ügyvédi megbízási szerződések nem voltak túlárazottak, a megállapított óradíjak azon a kereten belül maradtak, amelyet a sajtótájékoztatón a helyben szokásos munkadíjnak minősítettek. Hangsúlyozta, hogy ügyvédi tevékenységével nem okozott az önkormányzat számára vagyonszertést, díjazása nem volt aránytalan vagy érdemtelen.

[18] Az édesapjával kapcsolatos kitétel kapcsán kifejtette, hogy a politikai kapcsolat beazonosítása ugyan valóban kapcsolódik a közéleti kérdéshez, de ehhez elegendő lett volna édesapja közéleti tisztségének egyszerű megemlítése, mindenféle jelzős szerkezet nélkül. Álláspontja szerint ő maga nem minősül közszereplőnek, az édesapjával éveekkel korábban történt „eset” semmilyen módon nem kapcsolódik a perbeli ügryhöz, ezért a jelzős szerkezet használata kizárólag az ő személyének lejáratására, megalázására irányult.

[19] Az alperes a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte, annak helyes indokai alapján.

A Kúria döntése és jogi indokai

[20] A felperes felülvizsgálati kérelme az alábbiak szerint alaptalan.

[21] A felülvizsgálat a megelőző eljáráshoz kapcsolódó rendkívüli, korlátozottan igénybe vehető fellebbezési perorvoslat, melynek kizárólag jogszabálysértésre hivatkozásra alapítottan van helye. Rendkívüli jogorvoslati jellegéből következően funkciója a kérelmet előterjesztett fél által állított jogsérelem elbírálása és megalapozottsága esetén annak orvoslása. A Pp. 423. § (1) bekezdése szerint a Kúria a felülvizsgálat során a felülvizsgálati és csatlakozó felülvizsgálati kérelem korlátai között, az ott megjelölt jogszabályok, illetve a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés tekintetében vizsgálja a jogerős ítélet jogszabálysértő, illetve a kúriai határozattól jogkérdésben eltérő voltát. A (2) bekezdés szerint a felülvizsgálat a jogerős ítélet meghozataláig bekövetkezett és a jogerős ítélettel elbírált tényekre terjedhet ki.

[22] A felülvizsgálati kérelem alapján abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a jogerős ítélet jogszabályt sértően utasította-e el a felperesnek a jogsértés megállapítására és a jogkövetkezmények alkalmazására vonatkozó keresetét.

[23] A Ptk. 2:42. § (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy törvény és mások jogainak korlátai között személyiségét, így különösen a magán- és családi élet, az otthon, a másokkal való – bármilyen módon, illetve eszközzel történő – kapcsolattartás és a jóhírnév tiszteletben tartásához való jogát szabadon érvényesíthesse, és hogy abban őt senki ne gátolja. A (2) bekezdés szerint az emberi méltóságot és az abból fakadó személyiségi jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. A személyiségi jogok e törvény védelme alatt állnak. A 2:43. § d) pontja szerint a személyiségi jogok sérelmét jelenti különösen a becsület és a jóhírnév megsértése. A 2:45. § (1) bekezdése szerint a becsület megsértését jelenti

különösen a más személy társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására alkalmas, kifejezőmódjában indokolatlanul bántó véleménynyilvánítás. A (2) bekezdés szerint a jóhírnév megsértését jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó és e személyt sértő, valótlan tényt állít vagy híresztel, vagy valós tényt hamis színben tüntet fel.

[24] Miután a perbeli kitételek sajtóközleményben jelentek meg, nem volt figyelmen kívül hagyható a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (a továbbiakban: Smtv.) több rendelkezése sem. Az Smtv. 4. § (1) bekezdése szerint Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét. A (3) bekezdés szerint a sajtószabadság gyakorlása nem valósíthat meg bűncselekményt vagy bűncselekmény elkövetésére való felhívást, nem sértheti a közérkölcset, valamint nem járhat mások személyiségi jogainak sérelmével. A 10. § értelmében mindenkinek joga van ahhoz, hogy megfelelően tájékoztassák a helyi, az országos és az európai közélet ügyeiről, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről.

[25] A felperes által kifogásolt kitételeket a cikk egészének összefüggései alapján kell értékelni. A PK 12. számú állásfoglalás szerint az igény elbírálásánál a sajtóközleményt a maga egészében kell vizsgálni. A kifogásolt közléseket, kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valóságos tartalmuk szerint kell figyelembe venni, a sajtóközlemény egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni, és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is. A jogosult személyének megítélése szempontjából közömbös részletek, pontatlanságok, lényegtelen tévedések nem adnak alapot jogsértés megállapítására. Véleménynyilvánítás, értékelés, bírálat, valamint a társadalmi, politikai, tudományos és művészeti vita önmagában nem lehet jogsértés megállapításának alapja (II–III. pont).

[26] Az első két kitétel kapcsán (túlárazott szerződések, pénz kitalicskázása) a Kúria szerint az eljáró bíróságok helyesen vizsgálták azt, hogy a cikk egészének mi volt a témája. Az Alkotmánybíróság egy határozatában kifejtette, hogy a sajtó olyan fórumot kínál a közlés szabadságához és a közügyek szabad vitathatóságához, amely kulcsfontosságú szerepet játszik abban, hogy a közvélemény és a politikusok számára ellenőrizhetővé válhassanak a közhatalmat gyakorlók, illetve a köztisztviselők. {13/2014. (IV. 18.) AB határozat Indokolás [25]}. Ugyanezen határozat rögzíti, hogy a nyilvános közlés megítélése során elsőként arról szükséges dönten, hogy az adott közlés a közügyekben való megszólalást, közérdekű vitában kifejtett álláspontot tükröz-e, vagyis a közügyek szabad vitatásával áll-e összefüggésben. Ennek megítéléséhez elsődlegesen a közlés megjelenésének módját, körülményeit, a vélemény tárgyát, kontextusát szükséges figyelembe venni {Indokolás [39]}.

[27] A jelen esetben helytállóan állapította meg a másodfokú bíróság, hogy ebben a tekintetben egyértelműen közérdekű ügyről van szó, az önkormányzat által a korábbi ciklusban kifizetett megbízási díjak nagyságáról, vagyis közpénz felhasználásáról. A Kúria szerint önmagában arra helytállóan hivatkozott a felperes, hogy saját személyében nem vált közszereplővé azzal, hogy ügyvédi irodája megbízási szerződést kötött az önkormányzattal. Ennek a körülménynek azonban a jelen ügy elbírálása szempontjából nincs ügydöntő jelentősége, mert a vizsgálat lényegi szempontja az, hogy a perbeli közlés közügyekkel kapcsolatos, ez pedig kétséget kizáróan megállapítható. A közügyekkel összefüggő vélemény nyilvánításának szabadsága a szólás- és sajtószabadság legbensőbb védelmi köréhez tartozik. A véleménynyilvánítás szabadsága az értékítéletet kifejező, az egyén személyes meggyőződését közlő megszólalásokra attól függetlenül kiterjed, hogy a vélemény értékes vagy értéktelen, helyes vagy helytelen, tiszteletreméltó vagy elvetendő. A tényállításokat tartalmazó megnyilvánulások szintén részei a sajtószabadságnak. A politikai véleménynyilvánítás fokozott védelme mind a közügyekben megfogalmazott értékítéletekre, mind pedig a közügyek körébe tartozó tényállításokra vonatkozik. A jogalkalmazás során

mindenekelőtt arra kell tekintettel lenni, hogy mivel a politikai véleményszabadság fókuszában elsősorban maguk a közügyek, nem pedig a közszereplők állnak, a közügyekre vonatkozó szólások mindegyike fokozott védelem alá tartozik, és ezáltal korlátozza az általa érintettek személyiségi jogainak védelmét. A személyiségvédelem korlátozottsága tehát nem csupán a hivatásszerűen közszereplést vállalók esetében érvényesülő szabály, hiszen a közügyek vitatása adott esetben – a konkrét társadalmi vita erejéig - ennél szélesebb személyi kört érinthet. {7/2014. (III. 7.) AB határozat Indokolás [45], [49], [50], [57]}.

[28] A szabad véleménynyilvánításhoz való jog alapvetően a véleménynyilvánítás lehetőségét védi és nem a kifejtett vélemény tartalmára vonatkozik. Amennyiben a bíróság egy-egy kitételt véleményként értékeli, nem vizsgálhatja annak érték- és valóságtartalmát, mert az nem a feladata. Következetes a kialakult ítélkezési gyakorlat abban, hogy a személyiségi jogi per a jogrendszerben elfoglalt helyénél, szerepénél fogva nem alkalmas bármely más jogterületre tartozó jogvita eldöntésére, vagy véleményezésére. Nem lehet tehát a jelen eljárás feladata az, hogy a bíróság értékelje, hogy a felperes a különböző megbízási szerződésekben foglaltaknak mennyiben és milyen módon tett eleget, díjazása az elvégzett munkával arányban állt-e.

[29] Az ügyvédi megbízási szerződések „túlárazottnak” minősítése a Kúria álláspontja szerint is egyértelműen véleménynek minősül, amelynek ténybeli alapját megteremtette az önkormányzat vizsgálatának állására vonatkozó beszámoló, amelyet a vizsgálatot vezető ügyvéd az önkormányzat sajtótájékoztatóján ismertetett. Ennek során a felperes személyét érintő közlés hangzott el. A másodfokú bíróság okszerűen vonta le azt a következtetést, hogy a felperes ügyvédi irodája által kötött szerződésekre vonatkozóan is emlegette a túlárazást. Ebben a körben nincs érdemi jelentősége annak, hogy a sajtótájékoztató lehetséges tartalmáról az újságíró alperes előzetesen miként szerzett tudomást.

[30] Fontos vizsgálati szempont az is, hogy a kialakult ítélkezési gyakorlat értelmében az értékelésnél nem az érintett személy szubjektív sértettség-érzéséből kell kiindulni, hanem külső, objektív szemléletmódot kell alkalmazni, a társadalmi közfelfogásra is figyelemmel. Ennek figyelembevételével megállapítható volt, hogy a szerződések kapcsán a cikkben a felperest nem vádolták meg semmilyen bűncselekmény elkövetésével, egyértelműen azt közölték, hogy az önkormányzat új vezetése vizsgálja azt, hogy a felperes által megkötött szerződések túlárazottak voltak-e vagy sem. A „talicskán tolhatta ki” kifejezés esetében a jogerős ítélet megalapozottan állapította meg, hogy az a köznyelvben használt mindennapos fordulat, amely azt fejezi ki, hogy az érintetthez jelentős összegű közpénz került. Ez a kitétel objektív, külső szemlélet szerint kifejezőmódjában nem tekinthető indokolatlanul bántó, sértő vagy megalázó megfogalmazásnak. Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság a cikk címével, illetve a szerződések túlárazásával kapcsolatban helytállóan állapította meg, hogy azokkal az alperes nem lépte túl a szabad véleménynyilvánításhoz való jog közügyekben tágabb határait, így az ezekkel kapcsolatos keresetet megalapozottan utasította el, azok nem sértették meg a felperes jóhírnévhez, illetve becsület védelméhez való jogát.

[31] A felperes édesapjával kapcsolatban használt jelzős szerkezet („cím6”) tekintetében a felperes álláspontja az volt, hogy annak használata még a politikai kapcsolat illusztrálására indokolatlan volt, ha az alperes azt kívánta bemutatni, hogy a felperes megbízásaihoz köze lehetett édesapjának politikai hovatartozásához és kapcsolataihoz, akkor is szükségtelen volt egy évekkorábbi eset felidézése, ezzel az alperes őt kívánta megalázni. A Kúria szerint ez a kereseti kérelem sem volt megalapozott. A közügyben lefolytatott vita részét képezte annak említése az alperes részéről, hogy a felperes megbízásaihoz hozzájárulhatott helység² korábbi név⁴es polgármestere és helység¹ ugyancsak név⁴es polgármestere (a felperes édesapja) közötti kapcsolat. Valóban közéleti vita tárgyát képezheti az, hogy egy-egy ügyvédi iroda milyen kiválasztási mód alapján juthat jelentős közpénzt tartalmazó megbízásokhoz. A

cikkben ezzel kapcsolatban megfogalmazott feltételezés nem lépi túl a szabad véleménynyilvánításhoz való jognak a közügyben lehetséges, átlagosnál tágabb határait. Közügyek vitatása esetében ugyanis a kifejtett vélemény lehet meghökkentő vagy provokatív tartalmú is. A felperes édesapjának korábban elhíresült „esete”, annak felemlegetése külső, objektív szemlélet szerint nem lépi túl a szabad véleménynyilvánítás határait, nem alázza meg a felperes személyét. Nem sértett tehát jogszabályt a másodfokú bíróság akkor, amikor ezt a kereseti kérelmet is alaptalannak találta, továbbá nem sértette meg a bizonyítékok mérlegelésének a Pp. 279. § (1) bekezdésében rögzített szabályait sem.

[32] Mindezekre figyelemmel a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet nem sértette meg a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat, ezért azt a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[33] 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 4. § és 10. §
2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:42. § (1) és (2) bekezdés, 2:45. § (1) és (2) bekezdés
PK 12. számú állásfoglalás

A döntés elvi tartalma

[34] A közpénzekkel való gazdálkodás, az önkormányzat által közpénz felhasználásával kötött szerződések tartalma, teljesítése, a megbízási díj nagysága közügynek minősül. Ezek vitathatósága a szabad véleménynyilvánításhoz való jog védelmét élvezzi, az ezzel kapcsolatban kifejtett kritika, vélemény önmagában nem alkalmas személyiségi jogsértés megállapítására. A közügyben alkalmazott kritikát a közüggyel érintett személy túrni köteles.

Záró rész

[35] A Kúria a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján a pervesztes felperest kötelezte az alperes jogi képviselével felmerült felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére, amelynek összegét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján állapította meg.

[36] A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a pervesztes felperes köteles megtéríteni a Pp. 101–102. §-ai alapján, amelynek összegét a Kúria az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése alapján állapította meg.

[37] A Kúria a felperes felülvizsgálati kérelmét a Pp. 405. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Pataki Árpád s.k. előadó bíró, Dr. Stark Marianna s.k. bíró

Kiadmány hitelül:

tisztviselő